

Utilitat dels sants

La cara humana de l'Església

He sabut, perquè els diaris en van plens, que ara gent seriosa, i molt vinculada a l'església catòlica, posa en dubte la santedat de Maria Goretti. Jo he de confessar que de la santa només coneixia aquell film que es titulava, si no ho recordo malament, *El cel sobre el pantà*. Recordo només que no em va ser una santa especialment atractiva i que, fins i tot, se'm va acudir que el tipus de santedat que demostrava Maria Goretti havia de ser santedat, o no ser-ho, segons la circumstància en què la persona visqués aquella experiència. Recordo, per exemple, que en veure aquell film, que es va fer tan famós, titulat *Repulsió*, dirigit per Polanski i interpretat per la Catherine Deneuve, se'm va acudir comentar que si la història d'aquella doneta desesperada hagués caigut en mans de cert tipus d'homes de la fe catòlica, l'haurien feta santa, talment com havien fet la pobra Maria Goretti.

I se m'ha acudit parlar de santedat perquè, en general, m'agrada parlar de sants. Els sants, en realitat, són la cara humana de l'església, i la mateixa església n'és tan conscient, que distribueix les patents de santedat per raons també ben humanes. Els homes i les dones, generalment, estan ben disposats a creure en els sants, perquè amb més o menys intensitat entenen la trajectòria de la santedat. Una altra cosa és el contacte amb els misteris, tant si es

tracta de la transsubstanciació com de la Trinitat: una i tres a la vegada.

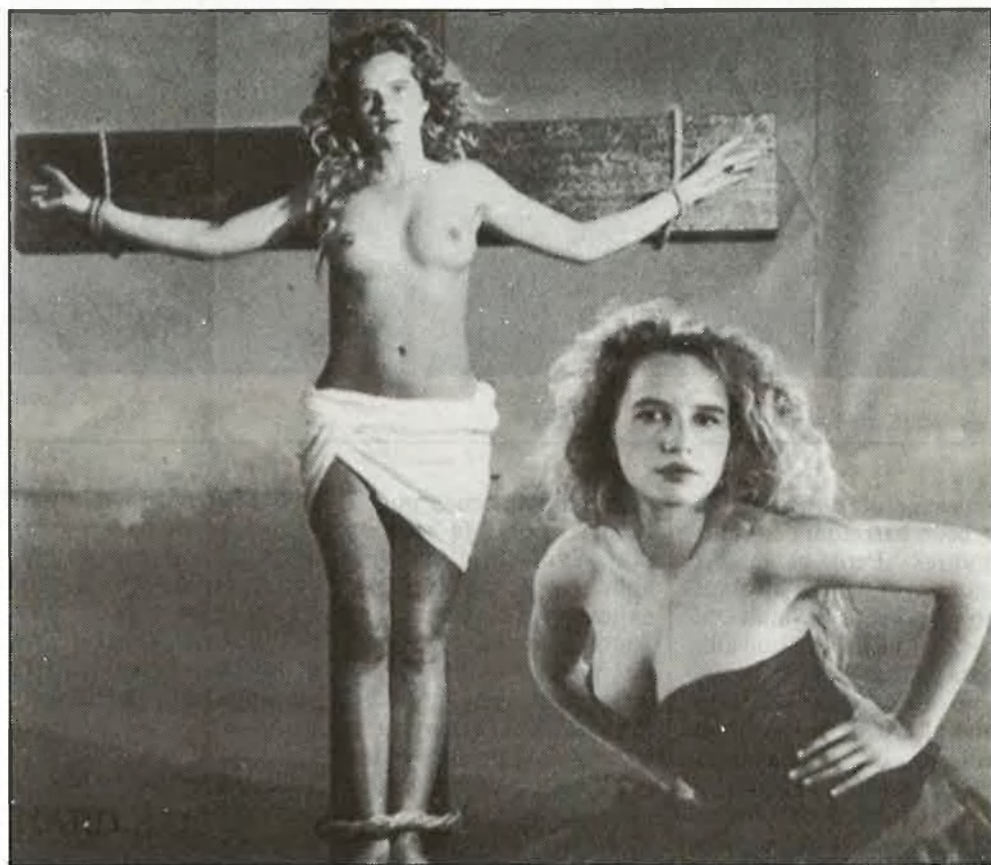
Els sants, en canvi, són gent com vostè i com jo, amb l'additament de ser-ho d'una manera modèlica, d'una manera útil, d'una manera que fa més suportable la dificultat d'anar vivint. Si sant Francesc és tan simpàtic i tan meravellós, és perquè la vida de Francesc d'Asís ens invita a desprendre'ns dels tresors tan desitjables, i en aquest desprendre'ns, com en el desprendre'ns dels sants històrics, podem trobar un consol de totes les nostres frustracions.

Si sant Francesc era capaç d'abandonar la casa paterna, i per demostrar que l'abandonava d'una manera total deixà totes les vestidures propietat del pare i se n'anà nuet, carrer enllà, ens invita a desprendre'ns també de tots els lligams socials, estatals, i, si no a viure, almenys a somniari que podríem viure lliurement.

Els més prudents, incaços, tanmateix, d'unes solucions tan dràstiques, també poden trobar sants més assequibles com, per exemple, el cavaller sant Martí de Tours, que, en veure un home mort de

fred, mentre ell passà bo i abrigat muntat a cavall, no se li va acudir concedir-li tota la seva vestimenta i morir-se ell mateix de fred en conseqüència, sinó que va baixar del cavall, va partir la capa, amb un gran sentit equitatiu, digne d'un bon socialista, i va continuar el seu camí prou cobert i amb mitja capa.

Els sants són tan útils que no cal que hagin existit. Sant Jordi ha estat contestat encara amb més força que la Maria Goretti dels aiguamolls italians. L'església decidia, no sé quan, que sant Jordi no havia existit mai. És clar que això no impedeix que el cap de sant Jordi, tan buscat en el temps en què regnava a les nostres terres Pere el Cerimoniós, sigui ben guardat a l'illa de Sant Giorgio a Venècia, després d'haver viatjat saltant d'illa en illa, perseguit pels

L'actriu Isabelle Pesco davant la seua imatge en creu, del film *Ave Maria*, de Jacques Richard, font d'escàndol a França

/Arxiu

fanàtics buscadors de relíquies.

Però sant Jordi, existent o no, va ser un model útil, i no sols un model, sinó mes d'un. Per a la gent del Principat, en època de decadència de la cavalleria, va ser el patró de la Confraria de Sant Jordi, i va incitar els cavallers desva-

La humanitat ha escollit els seus sants segons el poble, segons el moment i segons les circumstàncies, i cada elecció és, a la vegada, una acceptació d'un model humà i una decisió sobre unes virtuts humanes: sants guerrers, sants feiners, sants prudents, sants amb bones receptes

acceptació dels sants per llunyans que siguin, que es conta l'anècdota d'aquell rector mallorquí que increpava una beata: «Bona dona, per què demaneu tanta ajuda a sant Pancraç, que és un sant foraster; demaneu-la a Sant Josep, que és un sant ben mallorquí. I el més divertit del cas

retti, a qui ara retreuen que era lletjota, llardosa i ignorant, i que amb prou feines havia combregat tres vegades en la seva vida, la van voler fer santa, és perquè en aquell moment el sant pare regnant, la cúria cardenalícia i l'estil del temps, preuaven apassionadament les virtuts de la virginitat, i avui el tema de la virginitat ja no interessa tant, i ningú no es preocupa de si Maria Goretti va morir en mans del suposat violador per santa virtut de puresa, o simplement perquè el violador li repugnava, cosa que també és tema a escatir.

En les grans preocupacions que hi ha ara sobre les possibles violacions sempre he trobat que es posa un accent excessiu sobre el contingut eròtic de la violació, quan l'aspecte més repugnant en el violador és, precisament, la crueltat, o sigui, el menyspreu envers la persona que vol violar. Em sento, però, una mica sorpresa que avui dia algú discuteixi si Maria Goretti era santa o no. Jo continuo pensant que, els sants, els fa l'església, com les grans corporacions, siguin militars, siguin universitàries, tant els seus generals o els seus catedràtics, una mica així com si t'encerto, t'endevino. Sempre m'ha meravellat que santa Joana fos santa i, en canvi, el nostre Ramon Llull no ho fos. Malpensada com sóc, he cregut sempre que l'Estat francès havia tingut més influència a favor de la donzella d'Orleans i, en canvi, cap estat no s'havia preocupat de concedir l'aurèola santificadora a Ramon Llull, i l'havien deixat als límits de tinent coronel, és a dir de beat, sense concedir-li mai el títol definitiu de general.

Alessandro Serenelli, assassí de Maria Goretti, a la vellesa

J. Ardu

gats a mesurar les armes en el born barceloní i en tants d'altres. Però el mateix sant Jordi per als alcoians no és el gentil i primaveral cavaller de la rosa que allibera la princesa del drac, sinó un guerrer decidit, que al crit de firam-firam defensa els cristians de l'escomesa heretge, és a dir, el sant Jordi firam-firam de les filades d'Alcoi s'assembla, més aviat, al «Santiago y cierra España».

mèdiques. En cada punt i hora, el poble fa seus els sants, vinguin d'on vinguin. I així, per exemple, en les terres catalanes sant Antoni, també anomenat de Viana, és considerat com un sant ben autòcton, que guanya la partida a tots els dimonis més ferotges i, amb la seva victòria, fa possible el triomf de la vida, dels fruits, i comunica l'esperança amb una bona collita.

És tan profunda aquesta

és que el rector tenia tota la raó del món. Els sants tenen pàtria, però no una pàtria sorgida d'un institut d'estadística i d'un cens electoral, sinó una pàtria adquirida pels seus mèrits i pels interessos que desper-

ten. Per això, les vides dels sants m'agraden, car hi veig reflectits molts desigs humans, moltes necessitats, moltes frustracions, molts desenganys, i penso que si la pobra Maria Go-